BÄSTA SOMMAREN

RAPPORT 2020

Sammanställd av Elin Turesson, Kraftsamling Herrgården
och Tilde Höst, Tillsammans i Förening
www.kraftsamlingherrgarden.se

KRAFTSAMLING HERRGÅRDEN

I N N E H Å L L

ARRANGÖRER 2020	1
NLEDNING	2
GENOMFÖRANDE	3
PÅ PLATS I VÄNSKAPSPARKEN	5
RESULTAT	6
LÄRANDE OCH FRAMÅTBLICK	10

A R R A N G Ö R E R 2 0 2 0

Finansiering av samordning:

Fritidsförvaltningen och Tillsammans i Förening

Aktiviteter genomfördes av:

Tillsammans i Förening, Idrott Utan Gränser, Zigzag, Drömmarnas Hus, Malmö Konsthall, Skånes Dansteater, Nordisk Hjälp, Muralcentralen, FC Rosengård, Malmö Museer, Stadsmissionen, Malmö Konstmuseum, Somaliska Freds, Bygga Framtid Föreningen, Chae Taekwondo Malmö, Kvinnokraft (IM) och Malmö Civila Ryttarförening.

Sponsorer mat och fika:

Oatly och Coop Jägersro

Mötesplats Varda finnansieras av:

Victoria Park, MKB, Contentus och Rosengårdsbiblioteket

Bakgrund

Kraftsamling Herrgårdens satsning Bästa Sommaren har sedan 2018 fungerat som en sammanhållande kraft för sommarlovsaktiviteter, och visat vilka mervärden det ger upphov till. 2020 har varit ett utmanande år för många organisationer och föreningar som tvingats ställa in eller ställa om sin verksamhet. Detta har även påverkat Bästa Sommaren som i år genomfördes med restriktioner, färre aktörer och mycket mer handsprit.

Under 2020 genomfördes lovaktiviteter för barn och familjer i Herrgården av 20 olika aktörer i samverkan. Varda och Vänskapsparken höll öppet mellan 11-18 varje dag mellan 15 juni och 8 augusti. Antalet besökare var 46 barn/dag i genomsnitt.

Bästa Sommaren möjliggör samarbete kring resurser och planering mellan olika organisationer i civilsamhället, privat sektor och offentlig sektor. Mer kan uträttas med mindre resurser. Förutom den direkta effekten, roliga och givande aktiviteter för barn, leder även arbetet med Bästa Sommaren till en ökad förankring i området bland de aktörer som deltar. Detta kan i sin tur underlätta och förstärka Kraftsamling Herrgårdens kommande arbete.

Bästa Sommarens ambition är att skapa en meningsfull, rolig och trygg sommar för barnen och föräldrarna i Herrgården. Fokus är på de barn som av olika anledningar befinner sig i området större delen av eller hela sommarlovet. Målgruppen är främst barn mellan 7-13 men både yngre (i vuxen eller syskons sällskap) och äldre är välkomna.

Kraftsamling Herrgården

Kraftsamling Herrgården skapades 2013 som en reaktion på de många kortsiktiga projekt och insatser som under åren genomförts i Herrgården och Rosengård. Syftet har hela tiden varit en långsiktig satsning som finns kvar och utvecklas över tid. Arbetet initierades av Rädda Barnen, IM och Malmö Stad via det dåvarande områdesprogrammet. Under årens lopp har aktörer och människor rört sig in och ut ur samverkansprocessen samtidigt som en stabil kärna varit bestående. Just nu består samordningsfunktionen av representanter från Malmö Stad, Malmö Universitet, Tillsammans i Förening och Rädda Barnen. Fokus 2020 ligger utöver Bästa Sommaren på att utveckla en lokal mötesplats i lokalen Varda som kan vara öppen hela året samt ett extra fokus på situationen för barn och unga i Herrgården. Läs gärna mer om Kraftsamlingen på vår hemsida.

Förberedelser

Förberedelserna som startade redan i början på året gick ut på att etablera samarbeten med diverse aktörer som kunde tänka sig anordna aktiviteter under Bästa Sommaren. Finansiering för samordningen säkrades under våren från Fritidsnämnden. Det såg länge hoppfullt ut inför sommaren eftersom det fanns ett stort intresse för att delta på Bästa Sommaren på ett eller annat sätt. Med anledning av Covid-19 och tillhörande restriktioner blev planeringen dock inaktuell för många när det blev tydligt att Covid-19 skulle komma att påverka möjligheter att arrangera större aktiviteter. Sommarens fokus fick skifta från stora evenemang till mindre.

Involvering av målgruppen

Under föregående år har TiF varit extra uppmärksamma på önskemål som uttryckts av barnen som besökt Bästa Sommaren och barnen som bor i området för att kartlägga de behov som finns. Det som kommit fram i samtalen med barnen har sedan använts som underlag när Bästa Sommaren 2020 planerades.

Samordning

För aktörer som inte har resurser att genomföra aktiviteter erbjuds stöttning och hjälp i att hitta finansiering för aktiviteterna. Ett minskat antal evenemang och färre aktörer på grund av Covid 19 gjorde att samordnarrollen blev ännu viktigare i arbetet med att garantera en meningsfull fritid för barnen Fokus för samordnarna lades inte i samma utsträckning på att samordna aktörer, utan snarare aktiviteter, utflykter och arrangemang, inomhus, i parken och över hela staden.

Sommarpraktikanter

Under sommaren har 47 sommarpraktikanter arbetat på Bästa Sommaren. Praktikanterna hade anställning via Malmö Stads program Ung i Sommar. Praktikanterna handleddes av de tre projektsamordnarna för Bästa Sommaren. Projektsamordnarna är sedan tidigare anställda på Tillsammans i Förening. Praktikperioderna inleddes med en utbildningsvecka på teman ledarskap, jämställdhet, barnrätt, normkritik och organisation. Utbildningarna har flertalet diskussions- och värderingsövningar i syfte att omsätta de teoretiska kunskaperna i praktiken. Efter utbildningsveckan fick sommarpraktikanterna därefter besöka Herrgården och genomföra planerade aktiviteter, med utbildningsveckans lärdomar i bagaget.

Covid-19

Under våren utbröt covid-19 i Sverige och krav de krav som ställdes av Folkhälsomyndigheten försvårade en del moment under planeringen och sommaren. För att försäkra anställdas och besökares säkerhet skrevs en utförlig riskanalys som innefattade potentiella scenarier som kunde uppstå under sommaren. Ett sådant scenario var exempelvis att besökarna inne i lokalen på Varda eller i parken skulle överstiga det maximala antalet besökare som var tillåtet, dvs. 50 stycken. Lösningarna som formulerades var att vid regnfall, då risken är stor för folksamlingar då man söker skydd från regnet, hänvisas till träd och tält utanför. Men även att vid för många besökare, oavsett ålder, skulle en del vägledas till andra aktiviteter i närheten av sommarpraktikanterna.

I den ordinarie verksamheten på Bästa Sommaren var ett av de största orosmomenten fikautdelningen. Den styrdes av personal som ansvarade för att dela ut frukt och kakor då ingen fick servera sig själv. Alla, såväl barn som anställda, hade som krav att desinficera händerna vid ingången till lokalen samt innan förtäring av fika.

Toaletterna i lokalen hade alltid tvål och en av de tre toaletterna var reserverad för personal endast. Som regel hänvisades besökare till utomhusaktiviteter så fort gränsen för personer i lokalen närmade sig.

Uppföljning och utvärdering

Efter att Bästa Sommaren avslutats gjordes en uppföljning med deltagande aktörer och med personalen som jobbat under sommaren i syfte att fortsätta utveckla projektet inför kommande år. Samtal har också gjorts med barnen i samband med TiF:s ordinarie verksamhet som fortsatt på kvällstid under hösten.

En dag på Bästa Sommaren

En dag på Bästa Sommaren började 10:00 med att bära in frukt och fika, förbereda lokalen och dagens aktiviteter. Ofta finns det barn ute redan då som frågar när Varda kommer att öppna. Vissa barn kommer gärna och hjälper till att bära frukten och är med och förbereder dagen. Strax innan 11:00 kommer de tidigaste aktörerna för att göra sig redo för att slå upp dörrarna till sin aktivitet och alla praktikanter och handledare samlas för ett snabbt morgonmöte. Efter det rör sig alla mot sina stationer och dagen kan officiellt börja. Fotbollsplanen, basketplanen, gräsmattan, fikastationen och de båda rummen var alltid bemannade. Aktiviteter utöver det kunde vara att en utflyktsgrupp på 20 besökare tar med sig påsar med bullar och frukt som fikagruppen fyllt under morgonen och åker till Tekniska Museet på förmiddagen, Bygga Framtidsföreningen gör armband och dansar folkdans och FC Rosengård håller i både fotbollsmatcher och lär ut tricks.

Vid 17:00 städas lokalen och praktikanterna slutar. Handledarna håller i olika aktiviteter på mindre skala (högläsning, brädspel, hela havet stormar) beroende på vad besökarna är på humör för. Vid 18:00 stänger Varda och de äldre besökarna går efter lite förhandling, och de yngstas föräldrar kommer för att hämta dem. Precis som att de yngre barnen ofta hjälper till på morgonen i utbyte mot att få vara med en extra stund på Bästa Sommaren hjälpte de äldre ofta till att städa på kvällen. Fram till 19:00 städas lokalen om och handledarna jobbar på personalschemat.

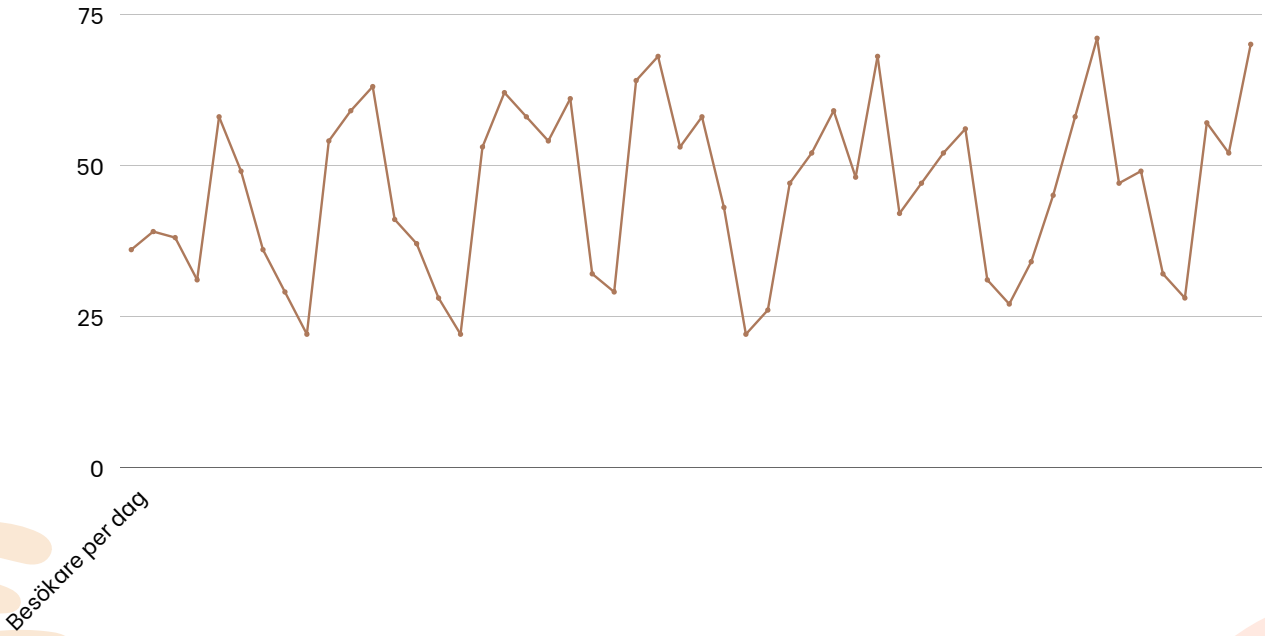

Besökare och aktiviteter

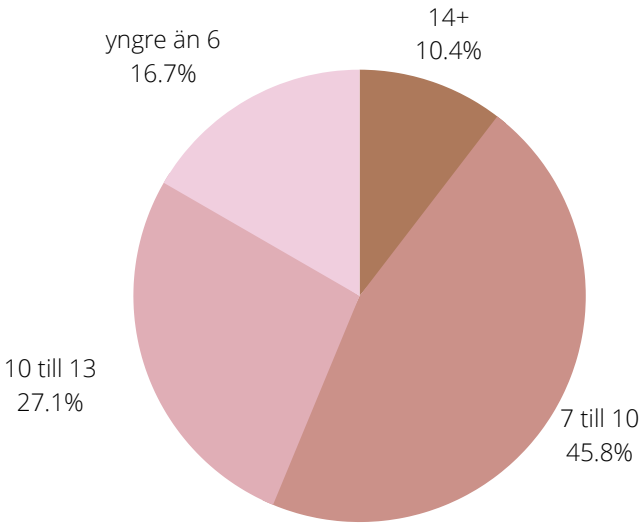
Totalt hade Bästa Sommaren 2397 besökare under sina åtta veckor. I genomsnitt hade vi 46 besökande barn per dag, ofta färre på helgerna och fler på vardagarna. Bästa Sommaren har inte marknadsförts aktivt med anledning att locka till sig besökare, utan snarare att nå ut till barnen som behöver det i Herrgården. Av smittskyddsanledningar har personalen uppmuntrat barn att söka sig till andra aktiviteter där vi vet att barnen är välkomna och trygga de dagar som parken uppfyllt maximala antalet besökare. Utflykter som varit väldigt populära har även använts som en metod att splittra större grupper så att restriktionerna kunnat upprätthållas.

Aktiviteterna på Bästa Sommaren arrangerades av Tillsammans i Förening, Idrott Utan Gränser, Zigzag, Drömmarnas Hus, Malmö Konsthall, Skånes Dansteater, Nordisk Hjälp, Muralcentralen, FC Rosengård, Malmö Museer, Stadsmissionen, Malmö Konstmuseum, Somaliska Freds, Bygga Framtid Föreningen, Chae Taekwondo Malmö, Kvinnokraft (IM) och Malmö Civila Ryttarförening. Oatly och Coop Jägersro sponsrade med mat och fika till barnen.

I grafen nedan syns en översikt över antal besökare per dag. Det syns tydligt att det funnits färre besökare under helgerna än under vardagarna. Även helgdagar har uppvisat lägre antal besökare.

I cirkeldiagrammet nedan finns åldersfördelningen hos besökarna för detta året. Den största gruppen var barn i målgruppen 7-10, vilket låg på 45,8%. Dock fanns det även en betydlig mängd yngre barn som besökte Bästa Sommaren. Besökarna som var 14 år eller äldre avser till viss del sommarpraktikanter som arbetade via Ung i Sommar under den första halvan av sommaren och kom tillbaka för att hälsa på och hjälpa till på ideell basis under sommarens andra period.

Av Bästa Sommarens 2397 besökare var 42% killar och 58% tjejer. Det kunde inte märkas av en skillnad i om olika evenemang drog till sig barn av olika kön då inget marknadsfördes, utan besökare gick på aktiviteter spontant.

Effekter

Majoriteten av de barn som kom till Bästa Sommaren kom upprepade gånger och byggde på så sätt en relation till platsen och personalen, vilket lägger en god grund för fortsatta aktiviteter under hösten och framåt. Relationen till lokal och personal växte fram under sommarens gång och inbjöd ett samarbete inte bara aktörer emellan, utan även med besökare. En del barn bjöd på egen fika som de tagit med hemifrån, barn som ville stanna en stund efter stängning erbjöd sig att städa lokalen och uttryckte ett seriöst intresse för att vara med i planeringen för nästa år.

Denna relation var inte självklar i början av sommaren. All personal var fast bestämda att Bästa Sommaren skulle vara ett öppet evenemang där alla barn skulle vara välkomna. Den inställningen utmanades stundvis när besökare testade gränser, slogs eller på andra sätt inte var möjliga att ha med på aktiviteter eftersom de utgjorde en risk för andra. Att ”slänga ut” besökare var ett sista alternativ för att kunna uppehålla verksamheten, men även i sådana fall varade utestängningen inte längre än resten av dagen.

Med bakgrund av detta drog TiF slutsatsen att de barn som inte kunde hantera att vara på aktiviteten inte hade något att vinna men allt att förlora på att gå miste om ett tryggt socialt sammanhang under sommaren. Istället gavs upprepade chanser och många individuella samtal med barnen ifråga. TiF märkte en tydlig utveckling i temperament och beteende hos många, och en stor andel av de barn som det i början av sommaren "stängdes av" eller riskerade utslängning var de barn som i slutet av sommaren tog Bästa Sommaren på störst allvar. För kommande år behövs mer beredskap att hantera konfliktsituationer.

All personal från TiF som arbetat på Bästa Sommaren har utbildats inom barnrätt, jämställdhet och normkritik. Många i personalen reagerade under sommaren på att det är frågor som behöver behandlas ytterligare inom projektet, på ett sätt som är tillgängligt för barnen. Att personal i situationer, då en kille blir retad för att han har flätor eller då någon säger "gör X om du är en man", kunnat lita på varandra att ställa upp och ta diskussionen har varit A och O.

Detta då besökande barn ser att hela personalen är eniga och håller med varandra i frågor som berör vår värdegrund. Jämställdhetsperspektivet som vi har med oss har överlag inte blivit ifrågasatt personal emellan, men perspektivet går att arbeta med ytterligare. Det har i vissa stunder saknats ett proaktivt arbete, till exempel i avslappnade sammanhang var personal inte lika observant mot vissa ord eller uttryck, jämfört med när man hade mer ansträngda och seriösa situationer då en fördom eller kränkning uttrycktes direkt mot en person.

Att ha en blandad personalgrupp på plats i lokalen var värdefullt då det både fanns personal med socioekonomisk bakgrund som barnen kunde relatera till, men också personal som utmanade barnens (och varandras) fördomar.

Att erbjuda fika, framförallt frukt och bröd var ett viktigt moment av Bästa Sommaren då personalen märkte av att många av barnen inte åt tillräckligt med mat under sommaren, då de var ute under största delen av dagen.

Jämförelse med tidigare år

Covid 19 har som för många andra satt käppar i hjulet även för Bästa Sommaren. Arbetet med att samla aktörer och aktiviteter inför sommaren försvårades av den osäkerhet kring smittspridnings som fanns. Många aktörer visade intresse av att vara med men backade ur på grund av att de bedömde riskerna som för stora. En tråkig effekt av restriktionerna och de olika aktörernas beslut var att de större evenemangen som Sommarscen och andra föreställningar ställdes in. Aktiviteter som i vanliga fall ger ett stort värde för barnen i Herrgården i och med att de bidrar till nya intryck och en känsla av att det händer häftiga saker i området.

Under sommarens första period märktes det tydligt en stor avsaknad av aktörer och aktiviteter i Vänskapsparken. Det fanns luckor i aktivitetsschemat och TiF tvingades ofta lämna samordnarrollen för att istället hålla i aktiviteter för besökarna. Dessa spontanaktiviteter kunde bli repetitiva vilket ledde till att barnen blev uttråkade, vilket gjorde det lätt för konflikter att uppstå mellan barnen vissa dagar.

Under den andra perioden hade fler aktörer möjlighet att delta och i relation till föregående periodens aktiviteter, vilket gav tydlig effekt på stämningen när Barnen trivdes med aktiviteterna och det fanns varierade aktiviteter för en bredare målgrupp.

En annan skillnad jämfört med föregående år var att TiF tog över samordningen av Bästa Sommaren från Rädda Barnen redan vid årsskiftet. Detta beslut togs på grund av att TiF har mer erfarenhet och strukturer uppbyggda kring att jobba med sommarpraktikanter i stor skala. Det framkom också tydligt i utvärderingen för 2019 att värdegrundsfrågorna behövde lyftas tydligare under Bästa Sommaren vilket också är något TiF har flera års erfarenhet av.

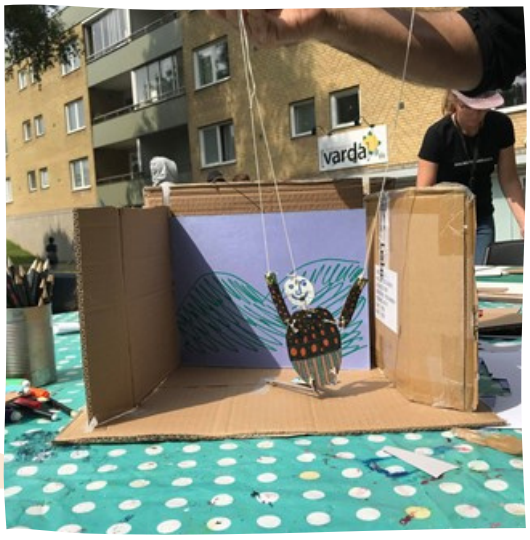

Vad som fungerat bra

Detta året satsades mycket tid och resurser på utbildning av de ung i sommar praktikanter som jobbade som ledare på bästa sommaren. Det lades särskild vikt vid hur en samtalar med barn samt värdegrundsfrågor och jämställdhet. Resultatet blev att många barn kände sig trygga med ledarna och vågade öppna upp sig även om svåra saker.

Det skapades också tydliga strukturer kring platsen vad gällde när och var fika serveras och var de olika aktiviteterna ägde rum. Covid restriktionerna förde med sig att grupperna på olika aktiviteter blev mindre vilket i sin tur ledde till bättre kvalité för barnen som deltog.

Aktörerna vittnar om att det var givande och enkelt att komma in i ett färdigt sammanhang med upparbetade relationer till barnen och platsen. De kunde fokusera på att genomföra sin aktivitet eftersom ledarna från TiF hade lite extra koll på barnen.

Vad vi vill förbättra till nästa år

Inför nästa år vill vi framförallt skapa en ännu större tydlighet kring rutiner och platsen. Det kan till exempel finnas en karta över Vänskapsparken med tydligt definierade platser för olika aktiviteter. Vi vill också förbättra kommunikationen med de olika aktörerna som bidrar så att deras behov och förväntningar är tydliga innan aktiviteten börjar. Vidare behöver ansvarsfördelningen bli ännu tydligare för att undvika missförstånd. Dessa saker kan underlättas av att arbetet kan börja tidigare vilket i sin tur framförallt beror på framförhållningen kring finansiering av samordning och ledare.

Förhoppningsvis får vi inte en ny "överraskning" likt Covid 19 nästa vår och därmed kan vi ha mer framförhållning även i dialogen med deltagande aktörer. Vi hoppas att detta kan leda till ett mer välfyllt sommarschema inför 2021. Om smittspridning behöver beaktas även inför nästa år finns upparbetade rutiner som vi kan ta med oss.

Vad gäller arbetet med ledare på plats så kan kvalitén bli ännu högre om antalet praktikanter minskas något så att alla kan ha en tydlig arbetsuppgift. Det skulle också underlätta om bar alternativa aktiviteter fanns förberedda när ett tomrum uppstår i programmet.

Stora behov hos målgruppen

Efter tredje året av Bästa Sommaren kan vi konstatera att behovet av verksamheten är konstant stort. Trots att nästan ingen marknadsföring av verksamheten gjorts deltog många barn i de aktiviteter som erbjöds. Det blev också tydligt att barnen uppskattade närvaron av ledare - vuxna som de kunde prata med.

Barngruppen har varit blandad och det har inte varit ovanligt med väldigt små barn (2-4 år) som följt med sina äldre syskon, trots att det personalen klargjort för vårdnadshavare att Bästa Sommaren inte kan ansvara för barns grundläggande behov såsom blöjbyte eller att ansvara för att barn inte går iväg till andra platser. Förväntningarna på verksamheten från föräldrar och barn har inte alltid stämt överens med det som erbjuds och både TiF och besökande aktörer har fått vara flexibla och anpassa verksamheten för olika åldersgrupper.

Ett annat behov som också uttrycktes var aktiviteter för äldre barn (11 år och uppåt) då många aktiviteter inte matchade åldersgruppens intressen.

De äldre barnen blev också frustrerade eftersom de inte hade en plats till sig själva där de kunde få tid att prata med personalen ostört. Många äldre upplevde att det inte fanns några platser där de kunde vara under sommaren, och att de gärna hade haft ett ostört rum utan yngre barn med aktiviteter anpassade efter deras önskemål.

Trots generösa öppettider observerade personalen att barnen ofta var utanför lokalen en timme innan öppning och kvar utomhus långt efter stängning. Barnen delade även med sig av de problem de hade i skolan eller hemmet till personalen. De problem som personalen blev anförtrodda med och observerade visade på vikten av projekt såsom Bästa Sommaren, men också behovet av verksamheter i närområdet som kan täcka de behov som ligger utanför detta uppdrag.

Inför nästa år vill vi samarbeta närmare med Malmö Stad i frågan om att fånga upp barn som av olika skäl behöver extra stöd från samhället. Det vore bra att ha personal på plats från exempelvis Socialtjänsten med vana att prata med barn om svåra saker. Vi vill också skapa möjlighet för handledning av personalen.

Covid-19

Inför sommaren gjordes en omfattande riskanalys och åtgärder vidtogs för att förebygga ökad smittspridning under Bästa Sommaren. Trots stora ansträngningar var det inte alltid lätt att följa handlingsplanen. Några saker som visade sig särskilt svåra var att begränsa gruppstorleken på aktiviteter utomhus, att övertyga barnen om att det är viktigt att tvätta och sprita händerna varje gång de går in på Varda och att hålla avstånd inomhus.

Några rutiner som fungerade bra som lösningar på det var att genomföra många utflykter. Utflykter till museer och aktiviteter har alltid varit uppskattade men i år gjordes även utflykter till temalekplatser och parker för att undvika att för många samlades på samma plats. Många av besökarna hade inte varit på de platserna innan och ville följa med på allt. Utflykterna upprepades också för att se till att alla fick en chans att följa med.

Att ha personal som bara hade ansvar för fika var också viktigt, då det betydde att en person kunde ha full kontroll på att ingen tog fika själv, en person kunde sprita allas händer innan de fick äta och en person kunde röra sig mellan köket och bordet för att fylla på mat och diska.

Att ha handsprit direkt tillgängligt för barnen fungerade väldigt bra och de protesterade aldrig mot att använda det och var försiktiga med flaskan.

Ett förslag om samma behov finns nästa år är att även avgränsa områden utomhus för att enklare kunna begränsa barngruppen vi aktiviteter.

